

# Dane osobowe a witryny

Spostrzeżenia GIODO i ABI

## Art. 47

Każdy ma prawo do ochrony prawnej życia prywatnego, rodzinnego, czci i dobrego imienia oraz do decydowania o swoim życiu osobistym

## Art. 51

1. Nikt nie może być obowiązany inaczej niż na podstawie ustawy do ujawniania informacji dotyczących jego osoby.
2. Władze publiczne nie mogą pozyskiwać, gromadzić i udostępniać innych informacji o obywatelach niż niezbędne w demokratycznym państwie prawnym.
3. Każdy ma prawo dostępu do dotyczących go urzędowych dokumentów i zbiorów danych. Ograniczenie tego prawa może określić ustawa.

## Prawo do prywatności

- Prywatność jest pojęciem znacznie szerszym niż ochrona danych osobowych, gdyż obejmuje również ochronę dóbr osobistych wynikającą z Kodeksu cywilnego. Zgodnie bowiem z art. 23 kodeksu cywilnego dobra osobiste człowieka (takie jak zdrowie, wolność, cześć, swoboda sumienia, nazwisko lub pseudonim, wizerunek, tajemnica korespondencji, nietykalność mieszkania, twórczość naukowa, artystyczna, wynalazcza i racjonalizatorska) pozostają pod ochroną prawa cywilnego niezależnie od ochrony przewidzianej w przepisach
- Trybunał Konstytucyjny w uzasadnieniu orzeczenia z 24 czerwca 1997 r. (sygn. K. 21/96), koncepcja prawa do prywatności opiera się na zasadach i regułach odnoszących się do „różnych sfer życia jednostki”, a ich wspólnym mianownikiem jest przyznanie jednostce prawa „do życia własnym życiem, układanym według własnej woli z ograniczeniem do niezbędnego minimum wszelkiej ingerencji zewnętrznej”.

## Dobro osobiste

- Jednostka, jako podmiot obdarzony autonomią woli, ma prawo samodzielnie wyznaczać obszar swojej prywatności, w szczególności wytyczać granice dostępności swojego życia osobistego dla innych
- Z ochrony przewidzianej dla dóbr osobistych korzysta tajemnica rozmów, tożsamość uczestniczących w niej osób, ich numery telefoniczne, adresy poczty elektronicznej, a także informacje o samym fakcie prowadzenia rozmowy, czasie jej trwania, próbach połączenia oraz treści przekazu. Z tego względu tajemnica obejmuje również tzw. bilingi.
- Jawność postępowania sądowego i udział publiczności
- Ochrona prywatności nie ma charakteru absolutnego również w stosunku do innych (niż publiczne) osób, między innymi ze względu na potrzeby życia w zbiorowości.
- Udostępnienie danych dłużnika w celu windykacji należności, nie narusza dobra tej osoby
- Nie każda informacja dotycząca pracy należy do sfery prywatności
- Jeżeli przetwarzanie DO stanowi naruszenie prawa do prywatności, to powód musi wykazać, że to jest naruszenie

## Przykłady - TK

- **Każdy ma prawo do uzyskania informacji o działalności osób publicznych.**

(art. 61 konstytucji)

**Wolno publikować informacje oraz dane dotyczące prywatnej sfery życia, jeśli związane są bezpośrednio z działalnością publiczną danej osoby.**

(art.14 ust. 6 ustawy o prawie prasowym)

**Prawo do informacji nie podlega ograniczeniu ze względu na prywatność, jeśli ma związek z pełnieniem funkcji osoby publicznej.**

(art. 5 ust. 2 ustawy o dostępie do informacji publicznej)

**Osoba, która publicznie podnosi lub rozgłasza prawdziwy zarzut dotyczący życia prywatnego i rodzinnego, a służący obronie społecznie uzasadnionego interesu, nie popełnia przestępstwa pomówienia.**

(art. 213 kodeksu karnego)

## Osoba publiczna a nauczyciel

ABI PL

5

- *Będę zabiegał, by zgodnie z wypracowanym w Unii Europejskiej stanowiskiem, dostawcy usług internetowych, w tym operatorzy wyszukiwarek, dopełniali obowiązku informacyjnego, czyli informowali kto, na jakiej podstawie, w jakim zakresie i po co zbiera nasze dane, a z chwilą, gdy przestają one służyć określonej i uzasadnionej celowi, w którym zostały zebrane, były usuwane lub nieodwracalnie anonimizowane - mówił Michał Serzycki.*

## Prawo do prywatności w Internecie – GIDO (styczeń, 2010)

ABI PL

6

- prawie do bycia pozostawionym samemu sobie
- o prawie do ochrony godności i reputacji, czy innych jeszcze wartości pozostających w sferze życia psychicznego jednostek
- Prawo do bycia zapomnianym nie może pozwalać na pisanie historii od nowa (np. archiwa gazet)

**right „to be let alone”**

- Zasady przetwarzania danych osobowych
- Obowiązki podmiotów przetwarzających dane osobowe
- Uprawnienia osób, których dane są przetwarzane
- Status i kompetencje organu ws ochrony danych osobowych
- Odpowiedzialność za niezgodne z prawem przetwarzanie danych

**Ustawa o ochronie danych osobowych określa**

1. W rozumieniu ustawy za dane osobowe uważa się wszelkie informacje dotyczące zidentyfikowanej lub możliwej do zidentyfikowania osoby fizycznej.
2. Osobą możliwą do zidentyfikowania jest osoba, której tożsamość można określić bezpośrednio lub pośrednio, w szczególności przez powołanie się na numer identyfikacyjny albo jeden lub kilka specyficznych czynników określających jej cechy fizyczne, fizjologiczne, umysłowe, ekonomiczne, kulturowe lub społeczne.
3. Informacji nie uważa się za umożliwiającą określenie tożsamości osoby, jeżeli wymagałoby to nadmiernych kosztów, czasu lub działań.

## Dane Osobowe

- Czy adres IP jest DO? – w pewnych przypadkach może być uznany za DO, definicja art. 6 uodo uznała literalnie adres IP za dane dotyczące osoby możliwej do zidentyfikowania, stwierdzając, że: "dostawcy usług internetowych oraz menedżerowie lokalnych sieci mogą, stosując rozsądne środki, zidentyfikować użytkowników internetu, którym przypisali adresy ip ponieważ systematycznie zapisują w plikach daty, czas trwania oraz dynamiczny adres IP (czyli ulegający zmianie po każdym zalogowaniu) przypisany danej osobie. To samo odnosi się do dostawców usług internetowych, którzy prowadzą rejestr (logbook) na serwerze HTTP Nie ma wątpliwości, że w takich przypadkach można mówić o danych osobowych, w rozumieniu art. 2 Dyrektywy".

## Co jest dana osobową?

- Elementarnym kryterium ułatwiającym uznanie adresu e-mail za daną osobową będzie w szczególności jego treść (np. zawierająca imię lub skrót imienia i nazwisko).
- numer telefonu zakupionego ze środków pracodawcy jest daną osobową w rozumieniu art. 6 ust. 1 ustawy, bowiem dotyczy możliwej do zidentyfikowania osoby fizycznej

**Czy adres e-mail jest DO?**

- 1) osoba, której dane dotyczą, wyrazi na to **zgode**, chyba że chodzi o usunięcie dotyczących jej danych,
- 2) jest to niezbędne dla zrealizowania uprawnienia lub spełnienia obowiązku wynikającego z **przepisu prawa**,
- 3) jest to konieczne do **realizacji umowy**, gdy osoba, której dane dotyczą, jest jej stroną lub gdy jest to niezbędne do podjęcia działań przed zawarciem umowy na żądanie osoby, której dane dotyczą,
- 4) jest niezbędne do wykonania określonych prawem **zadań realizowanych dla dobra publicznego**,
- 5) jest to niezbędne dla wypełnienia **prawnie usprawiedliwionych celów** realizowanych przez administratorów danych albo odbiorców danych, a przetwarzanie nie narusza praw i wolności osoby, której dane dotyczą.

**Przetwarzanie danych jest dopuszczalne tylko wtedy, gdy**

## Szybki test

Z poniższej listy wybierz dane wrażliwe.

- pochodzenie etniczne lub rasowe
- miejsce pracy rodziców
- poglądy polityczne
- imię i nazwisko
- przekonania religijne
- drzewo genealogiczne
- przekonania filozoficzne
- informacje o historii rodziny
- przynależność wyznaniowa, związkowa lub partyjna
- stan zdrowia i kod genetyczny
- orientacja seksualna lub życie seksualne
- nałogi
- adres zamieszkania

adres zamieszkania

dane o stanie zdrowia

93 % Irlandczyków, 87 % Niemców i

Czechów – stan zdrowia; Polacy 46 %

75 % Polaków – adres zamieszkania; 25 %  
Niemców

*Źródło: Eurobarometr 2011 – stosunek Europejczyków do ochrony  
ich danych osobowych*

**Jakie informacje należy  
szczególnie chronić**

- WB – 80%
- Czechy – 77%
- Węgry – 71%
- Dania – 69%
- Belgia/Włochy – 67%
- RP – 62%
- Rumunia – 61%
- Słowenia – 37%
- **Dziewięciu na dziesięciu Europejczyków (92%) mówi, że niepokoi ich zbieranie danych bez ich zgody przez aplikacje mobilne.**
- **Siedmiu na dziesięciu Europejczyków obawia się potencjalnych sposobów wykorzystania ujawnionych informacji przez przedsiębiorstwa.**

*Źródło: Flash Eurobarometer*

**Czy niepokoi Cię wykorzystywanie informacji?**

ABI PL

15

- Bazy telefoniczne, e-mailowe, SMSowe, adresowe, itp.
- Ilość rekordów (danych pojedynczych osób) od kilku tysięcy do +
- Można z nich wybrać płeć, wiek, miejsce zamieszkania, itd.
- Obrót danymi: udostępnianie (sprzedaż-kupno, wymagana zgoda) lub powierzanie

**Wygrasz niewiele, stracisz dane, potem będą cię nękać - konkursy**

ABI PL

16

- Przepisy:
- **2003 1 rok**
- **2005 2 lata**
- **2009 2 lata**
- Projekty PiS:
- **2005 15 lat**
- **2006 5 lat**
- **Inne państwa UE** : średni okres retencji danych - **12 miesięcy**.
- 6 miesięcy**: Niemcy, Litwa, Luxemburg, Słowacja i Holandia (w odniesieniu do danych internetowych)
- 12 miesięcy**: Dania, Francja, Wlk. Brytania, Hiszpania (min. 6 - max. 24 m-ce)
- 18 miesięcy**: Łotwa, Słowenia
- 24 miesiące**: Irlandia , Włochy, Polska

## Okres przechowywania danych

- • „W demokratycznym państwie prawnym **nie jest konieczne przechowywanie** informacji na temat obywateli, uzyskanych w toku czynności operacyjnych **ze względu na potencjalną przydatność tych informacji.**”

**Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 12 grudnia 2005 r. (K 32/04)**

- jedno, ogólnoeuropejskie prawo w zakresie ochrony danych, które zastąpi obecną niespójną strukturę składającą się z praw krajowych
- przedsiębiorstwa będą musiały mieć do czynienia tylko z jednym organem nadzorczym, a nie z 28
- przedsiębiorstwa mające siedziby poza Europą będą musiały stosować te same zasady

## Zmiany przegłosowane w PE

ABI PL

19

1. Prawo do bycia zapomnianym
  2. Łatwiejszy dostęp do swoich danych
  3. Zapewnienie osobie kontroli nad danymi
  4. Privacy by design (ochrona prywatności w fazie projektowania)
  5. Privacy by default (domyślna ochrona prywatności)
- gwarancje ochrony danych powinny być wbudowane w produkty i usługi już na najwcześniejszym etapie rozwoju oraz że ustawienia domyślne przyjazne ochronie prywatności powinny być normą, na przykład w portalach społecznościowych

## Zasady ochrony danych w UE

ABI PL

20

- **ADO:** W przypadku serwisów internetowych generalnym problemem jest określenie, kto jest administratorem danych osobowych, a kto tylko procesorem, czyli przetwarzającym dane. Nie ma jednej, wspólnej dla wszystkich serwisów definicji.
- Rzecznicy ochrony danych osobowych zgodnie twierdzą, że pierwszym i podstawowym administratorem danych jest osoba lub podmiot, który **tworzy narzędzia do przetwarzania danych i umożliwia korzystanie z nich, a nie ten, kto zamieszcza posty**. Z zasady media społecznościowe, np. Facebooka czy nk.pl traktuje się jako administratorów danych, choć nie jest wykluczone, że niektóre profile mogą stanowić odrębne zbiory danych osobowych.
- **Zalecenia:**
  - Zalecenia w sprawie zabezpieczenia informacji umieszczanych w serwisach jednostek wydziałowych i pozawydziałowych PŁ
  - Zasady wyszukiwania pracowników PŁ
  - Ochrona danych upublicznianych na stronach jednostek

## Wnioski/zalecenia